

УДК 636.

ЗАБІЙНІ І М'ЯСНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ПРИ ЧИСТОПОРІДНОМУ РОЗВЕДЕННІ, СХРЕЩУВАННІ І ЛІНІЙНО-ПОРОДНІЙ ГІБРИДИЗАЦІЇ

Ю.М.НАЗАРОВИЧ - пошукувач, Херсонський ДАУ

Ефективність виробництва свинини поряд з репродуктивними і відгодівельними якостями в значній мірі залежить від рівня забійних і м'ясних якостей (В.П.Рибалко, В.П.Буркат, М.Д.Березовський, 1998). Особливого значення це питання набуває при використанні спеціалізованих м'ясних порід, так як їх високі відгодівельні якості в окремих випадках ведуть до зниження якості м'ясо-сальної продукції із-за чутливості до стресів. Тому порівняльна оцінка м'ясних якостей вихідних порід, їх помісей і гібридів дає змогу вибрати оптимальний варіант підбору порід і тим самим забезпечує максимальний вихід продукції. Це має важливе значення при промисловому виробництві свинини, де спостерігається підвищений прояв стрес-синдрому і відповідно більша частота особин з низькою якістю м'яса.

Виходячи з цього нами вивчені забійні і м'ясні якості свиней при їх експлуатації в умовах промислового комплексу в залежності від методів розведення – чистопородне, двопорідне схрещування і лінійно-породна гібридизація.

Дослідження проведені в дослідному господарстві АГ ОП Запорізької атомної електростанції на свинках двох порід: велика біла і дюрк та їх помісях - маток великої білої породи з кнурами порід дюрк, ландрас і велика чорна. Схема порід наведена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Забійні і м'ясо-сальні якості підсвинків, М=8х

Порода, поєднання	Забійний вихід, %	Довжина туші, см	Довжина беконної половини, см	Площа «м'язового вічка», см ²	Маса задньої третини напівтуші, кг
ВБхВБ	71,00 ±0,19	103,67 ±1,76	83,33 ± 0,67	32,80 ±1,74	11,21 ±0,59
ДхД	69,47** ±0,19	105,67 ±4,98	82,33 ± 3,48	35,20 ± 2,44	10,66 ±1,18
ВБхЛ	75,03*** ±0,18	106,00 ±1,00	84,00 ± 0,58	36,93 ±4,21	11,23 ±0,27
ВБхВЧ	68,93** ±0,19	101,00 ±0,58	82,00 ±1,00	30,47 ± 2,77	11,15±1,05
(ВБхД)хЛ	73,13** ±0,18	107,67±4,18	83,00 ± 2,52	38,67 ±1,33	11,46 ±1,47
(ВБхД)хЛ	71,17±0,19	104,00 ±0,58	81,33 ±0,88	39,00 ± 2,65	10,38 ±0,65

Для визначення забійних і м'ясних якостей свиней вивчаємих генотипів була проведена контрольна відгодівля підсвинків до живої маси 100 кг з наступним забоєм свиней і визначенням морфологічного складу туші. Враховували слідуєчі ознаки:

- забійний вихід, %,
- довжина туші, см,
- довжина беконної половинки, см,
- площа «м'язового вічка», см²,
- маса задньої третини напівтуші, кг,
- товщина шпику на холці, над 6-7 грудним хребцями, над першим поясничним і хрестцевим хребцями, мм.

В результаті дослідження встановлено, що максимальний забійний вихід отримано для підсвинків поєднання велика біла х ландрас – 75,03 ($P < 0,001$ порівняно до великої білої породи – контроль). Високі значення цього показника також характерні для поєднання велика біла х дюрк. Дана група підсвинків мала також максимальний показник довжини туші – 107,67 см. Використання кнурців спеціалізованих м'ясних порід (ландрас і дюрк) сприяло також збільшенню довжини беконної половинки – відповідно 84 і 83 см. При вивченні ознаки «площа м'язового вічка» виявилась перевага лінійно-породної гібридизації. Так, в поєднаннях велика біла х дюрк і (велика біла х дюрк) х ландрас отримані найвищі значення цієї ознаки – 38,67 і 39,0 см². Це свідчить про більш високі м'ясні якості свиней даних генотипів. При використанні кнурців породи в поєднанні з матками великої білої породи також отримані максимальні показники маси задньої третини напівтуші – 11,46 кг. Про це побічно свідчать виміри товщини шпику тварин вивчаємих порід і поєднань. Мінімальні значення цього показника чотирьох вивчаємих промірів були у породи дюрк, у підсвинків, отриманих від поєднання порід велика біла х ландрас і велика біла х дюрк. Так, товщина шпику над 6-7 грудними хребцями складає у породи дюрк – 27,33 мм і велика біла х ландрас – 31,33 мм і велика біла х дюрк – 33,00 мм.

В наших дослідженнях встановлені суттєві відмінності в морфологічному складі туш тварин вивчаємих генотипів. Так, порівняно з великою білою породою всі вивчаємі комбінації мали відповідно більший вихід м'яса в туші ($P < 0,05...0,001$). Найбільш високий вихід м'яса встановлено у чистопородних свиней породи дюрк – 63,81 %, що є спадковою ознакою цієї породи (Табл. 2). При лінійно-порідній гібридизації спостерігається домінування породи дюрк. Так, в поєднанні велика біла х дюрк отримані високі показники 60,69%, а підсвинки поєднання велика біла х ландрас мали зна-

чно меншій відсоток виходу м'яса – 57,72%. Відповідно гібридні тварини різної кровності за породою дюррок мали менший вміст в туші сала, але підвищений відсоток кісток (в поєднанні велика біла х дюррок).

Таблиця 2 – Морфологічний склад туш, %

Порода, поєднання	М'ясо	Сало	Кістки
ВБХВБ	56,06 ± 0,202	33,26 ± 0,192	10,68 ± 0,126
ДХД	63,81 ± 0,196	23,66*** ± 0,174	12,53** ± 0,135
ВБХЛ	57,72 ± 0,202	31,14** ± 0,189	11,14 ± 0,128
ВБХВГ	57,60 ± 0,202	32,98 ± 0,192	9,42** ± 0,095
ВБХД	60,69 ± 0,199	27,71*** ± 0,183	11,60* ± 0,131
(ВБХД)ХЛ	59,50 ± 0,200	30,49** ± 0,188	10,01* ± 0,039

Таким чином, проведені дослідження показали високу ефективність використання схрещування і гібридизації для підвищення забійного виходу і м'ясності туш свиней. При цьому вихід м'яса в основному визначається генотипом спеціалізованих м'ясних порід і в певній мірі залежить від використовуваних методів схрещування. На підставі проведених досліджень можна рекомендувати двохпорідну комбінацію велика біла х ландрас для підвищення одночасно забійних і м'ясних якостей тварин.